

Στον δρόμο για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008, η πρωτεύουσα της Κίνας φοράει το νέο της πρόσωπο, εκείνο που θα υποδεχθεί τη Δύση. Καταβεβλημένοι, πίσω από τη μάσκα της ανοικοδόμησης, οι Κινέζοι εγκαταλείπουν οριστικά τον Μάο και αναζητούν τη νέα ιδεολογία

Της **Νίνας-Μαρίας Πασχαλίδου** Φωτογραφίες: **Μάρω Κουρή**

ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΠΕΚΙΝΟΥ

Μια εικόνα 1.000 λέξεις, ένας άνθρωπος 1.000 εικόνες

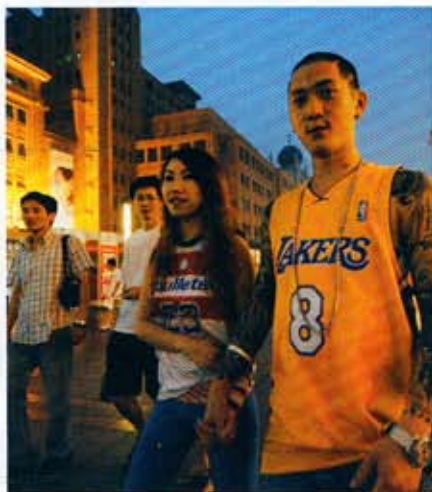
Με δυσκολία αναπνέει κανείς στο Πεκίνο. Η έρημος Γκόμπι, 700 χλμ. από την πόλη, απειλεί με αμμοθύελλες. Ένα «νέο σινικό τείχος» από δέντρα χτίζεται νυχθημερόν στην είσοδο της πρωτεύουσας για να εμποδίσει την επέκταση της ερήμου. Ποιος λαός άλλωστε γνωρίζει καλύτερα από τους Κινέζους το τείχος; Όσο και να αντιστέκονται όμως, το κύμα της Δύσης έχει αρκετά χρόνια που τους «διαβρώνει» με αποκορύφωμα την ανάληψη των Αγώνων. Διηγούνταν ότι ο Μάο σε έναν από τους λόγους του, αναφερόμενος στον εθνικιστή Τσαγκ

Κάι-σεκ, είπε: «Σε ποιον θα έπρεπε να ανήκουν οι καρποί της νίκης στον Πόλεμο της Αντίστασης; Είναι πολύ προφανές. Πάρτε μια ροδάκινιά, για παράδειγμα. Τα ροδάκινα που παράγει το δέντρο είναι οι καρποί της νίκης. Ποιος έχει δικαίωμα να μαζεύει τα ροδάκινα; Θα ρωτήσετε ποιος φύτεψε και ποιος πότισε το δέντρο. Ο Τσαγκ Κάι-σεκ καθόταν σταυροπόδι στο βουνό, δεν έφερε ούτε έναν κουβά νερό, και τώρα απλώνει το χέρι από μακριά να μαζεύει τα ροδάκινα. "Είμαι ο ιδιοκτήτης αυτών των ροδάκινων" λέει, "είμαι ο γαιοκτήμονας και είστε οι δουλοπάροικοί μου και δεν θα επιτρέψω σε σας να μαζεύετε ούτε ένα". Του είπαμε: "Δεν έφερε ποτέ ούτε μια στάλα νερό, και έτσι δεν έχει κανένα δικαίωμα να μαζεύει ροδάκινα. Εμείς, ο λαός των Απελευθε-

ρωμένων Περιφερειών, μέρα έμπαινε μέρα έβγαине, ποτίζαμε το δέντρο και έχουμε ακέραιο το δικαίωμα να μαζεύουμε τα φρούτα". Ποιος θα μαζεύει τα φρούτα της δυτικής επανάστασης στην Κίνα; Στο Πεκίνο και μόνο θα ξεοδευτούν 35 δισ. στερλίνες για να στηθεί η μαγευτική γιορτή. Αυτή του Λονδίνου, το 2012, θα στοιχίσει μόλις 3,5 δισ. στερλίνες. Ένας νέος «κίτρινος» στρατός (κίτρινα είναι τα κράνη των εργατών στις οικοδομές) χτίζει μια νέα αυτοκρατορία. Αυτή η Απαγορευμένη Πόλη στηρίζεται σε χάρτινα θεμέλια. Πίσω από τους ουρανοξύστες, πίσω από τις πελώριες διαφημιστικές πινακίδες που υπαινίσσονται τον ερχομό της ευημερίας και του πλούτου, πίσω από τα επιβλητικά στάδια και τα Ολυμπιακά Χωριά βρίσκεται μια Κίνα που αιμορραγεί. Και κάποιος ρουφάει το αίμα... →

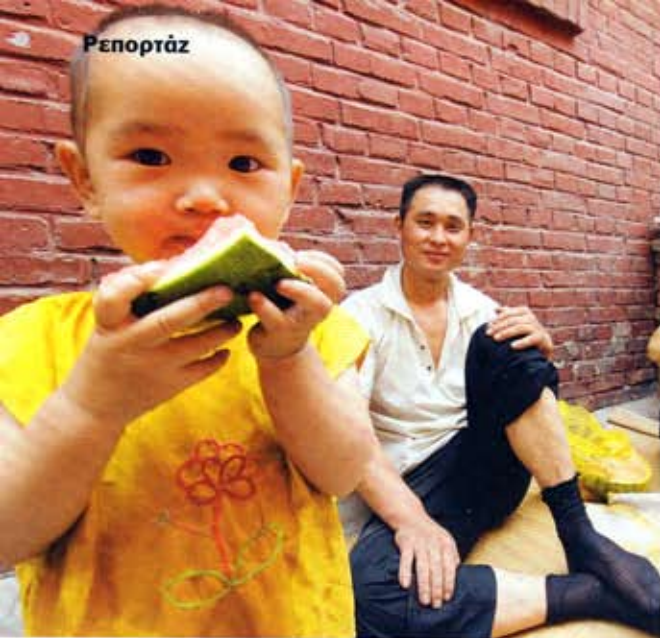
Αυξανόμενη ρύπανση

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΠΟΔΗΛΑΤΕΣ μάχονται για μια θέση στις ολοκαινούργιες λεωφόρους που υποδέχονται καθημερινά 1.000 νέα αυτοκίνητα (αριστερά). Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, 16 από τις 20 πιο ρυπογόνες πόλεις του κόσμου, βρίσκονται στην Κίνα. Κάθε χρόνο 300.000 Κινέζοι πεθαίνουν από αναπνευστικά προβλήματα. Οι καλλιέργειες στην Ιαπωνία και στη Νότια Κορέα ήδη καταστρέφονται από την τοξική βροχή που ταξιδεύει από τη γειτονική τους χώρα. Τα μάτια 100.000 Ξένων στραμμένα στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου δακρύνουν μαζί με αυτά των ντόπιων. Πίσω από το Beijing Hotel, οι νέοι ζουν στον πυρετό του καταναλωτισμού (δεξιά). Υποπεύονται άραγε τι τους περιμένει;

Η ζωή πριν και μετά τα 50

Ο ΜΑ ΧΑΝ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ το 1968 στην επαρχία Χουνάν, μία από τις φτωχότερες περιοχές της Κίνας σήμερα. Αποφοίτησε το 1994 από την Κρατική Σχολή Καλών Τεχνών και σήμερα κατοικεί στο Factory 798, έναν αχανή χώρο τέχνης που λειτουργεί επίσης σαν κοινόβιο. Εκεί φιλοξενήθηκε και η Μπιενάλε του Πεκίνου, το 2004. Ο Μα ζει σε ένα στούντιο μαζί με τη σύζυγό του, δημιουργό κοσμημάτων. Ένα έργο του κοστίζει ως και 10.000 ευρώ. Ο νέος αυτός άνδρας είναι ζωντανό παράδειγμα της κινεζικής επανάστασης στην τέχνη. «*Ηταν κάτι το αναμενόμενο*» απαντάει ο καλλιτέχνης, «*οι αλλαγές που συνέβησαν τα τελευταία χρόνια δημιούργησαν μια νέα σχολή τέχνης*» (επάνω). Οι νέοι σήμερα έχουν πολλά ερεθίσματα. Οι γέροι ωστόσο ζουν μίαν άλλη ζωή. Καθισμένοι σε ένα παγκάκι στο πάρκο Τσου Να Χάι του Πεκίνου, ο Πανκ Σουά είναι κομμάτι της «γηραιάς» Κίνας. Η γήρανση του πληθυσμού είναι ένα νέο πρόβλημα. Οι άνω των 50 ετών αναμένεται να αυξηθούν (και) στην Κίνα αγγίζοντας το 25% του συνολικού πληθυσμού, ως το 2012, από 22% που είναι σήμερα. Ως αποτέλεσμα η Κίνα θα κληθεί να συντηρήσει ένα μη παραγωγικό κομμάτι του πληθυσμού. Προς το παρόν οι περισσότεροι από αυτούς δεν παίρνουν καν συντάξεις... (αριστερά)

Οικογενειακός προγραμματισμός διά νόμου

Ο ΧΕΝΡΙ, ΟΔΗΓΟΣ λιμουζίνας για Ξένους επιχειρηματίες, βιώνει ήδη το αμερικάνικο όνειρό του. Το διαμέρισμά του θυμίζει δωάρι στα Πατήσια. Η εντεκάχρονη κόρη του, Ρεν Τσιάο Σουάνγκ (δεξιά) επιδεικνύει τις κούκλες και τα περιοδικά της με κινέζικα κόμικς. Η οικογένεια του Χένρι ζει με 400 ευρώ τον μήνα – ένα σεβαστό ποσό, αν σκεφτεί κανείς ότι ένας εργάτης αμείβεται με 5 ευρώ την ημέρα. 100.000 γεν ισοδυναμούν με 9.900 ευρώ. Τόσο θα επιβάρυνε τον Χένρι η γέννηση ενός δεύτερου παιδιού, για να πληρώσει το πρόστιμο που θα του επέβαλαν οι κινεζικές αρχές για την παραβίαση του νόμου που ελέγχει την γεννητικότητα. Εδώ και 20 χρόνια ο νόμος περιορίζει τα ζευγάρια που κατοικούν σε πόλεις στη γέννηση μόνο ενός παιδιού. Τα ζευγάρια στην επαρχία μπορούν να ελπίσουν και σε δύο. Οι νόμοι της ζωής και της γεννητικότητας δεν αλλάζουν, είτε έχεις στέγη είτε όχι. Η οικογένεια του Τσιγκ στην περιοχή Τσιάνγκ Χο είναι άστεγη (αριστερά). Με ένα καρπούζι στο χέρι σε ένα κουτόνγκ (σ.σ.: παραδοσιακή κινεζική κατοικία) ελπίζουν ότι τα σπίτια τους γκρεμίζονται ήδη, για να δώσουν τη θέση τους στα ολυμπιακά έργα. Οσοι δεν έχουν χρήματα, ζουν σε μια υπόγεια πόλη που απλώνεται κάτω από το Πεκίνο, σε πρώην καταφύγια (κάτω), με ενοίκιο 20 δολάρια την εβδομάδα

Δυτικό λάιφσταϊλ, αλλά ντόπιο... γκουρμέ

«ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ ΤΡΩΜΕ ως και μύκητες» μας λέει εργαζόμενος σε κυπριακό γραφείο τουρισμού. Ανήκει στην κατηγορία των Κινέζων που θα ωφεληθούν από τους Ολυμπιακούς. Η κοπέλα της φωτογραφίας (επάνω) κρατάει μια Louis Vuitton τσάντα, διαβάζει «Vogue» και ταξιδεύει συχνά στην Ιαπωνία για ένα γρήγορο shopping sprint. Τα κινέζικα ΜΜΕ έχουν κάνει οτιδήποτε δυτικό να φαίνεται εξωτικό. 2.194 κανάλια. 211 εφημερίδες, και 8.889.102 περιοδικά φροντίζουν για την ενημέρωση του πληθυσμού και τη μύσή του στη νέα πραγματικότητα. Η άνθηση που γνωρίζουν τα περιοδικά μόδας και λάιφσταϊλ, αλλά και επιχειρηματικό ενδιαφέροντος, προδιαγράφουν την αλλαγή κουλτούρας. Ωστόσο τα περισσότερα ΜΜΕ είναι ελεγχόμενα από το κράτος. Σε αρκετές ιστοσελίδες απαγορεύεται η πρόσβαση. Αν και ο διαρκώς αυξανόμενος ρυθμός νέων κινεζικών και ξενόγλωσσων εφημερίδων μάς προδιαθέτει για μια ελευθερία στην οικονομία, δεν μπορούμε να σκεφτούμε το ίδιο για την πολιτική. Αλλά ακόμη και στα προάστια του Πεκίνου, στην περιοχή Τσιάνγκ Χο, η τηλεόραση είναι μονίμως ανοιχτή. Ακόμη και όταν οι οικογένειες δεν έχουν το καθημερινό τους φαγητό (κάτω)

Για κλάμπινγκ ή για διαλογισμό;

ΞΕΙ ΩΡΑ ΤΟ ΠΡΩΙ και το πάρκο Μπεϊκά κατακλύζεται από άνδρες και γυναίκες που επιδίδονται στο τάι τσι. Μερικοί από αυτούς βγάζουν κραυγές μιμούμενοι φωνές ζώων, άλλοι κάνουν τον περίπατό τους παρέα με τα πουλιά τους, λογίων λογίων καναρίνια με τα κλουβιά τους (επάνω). Την ίδια ώρα στο νυχτερινό κλαμπ «Σούζαν Γουόνγκ» νεαρές κινέζες ποπ-σταρ λιχνίζουν το κορμί τους παρέα με Ξένους επιχειρηματίες (αριστερά). Η νυχτερινή ζωή στο Πεκίνο είναι μοιρασμένη. Υπάρχουν κλαμπ και εσπιατόρια για Ξένους, για τους ντόπιους, και μεικτά. Τα δυτικού τύπου εσπιατόρια είναι ακριβοθώρητα για τους Κινέζους, ένα γεύμα στο εσπιατόριο πίσω από την Απαγορευμένη Πόλη κοστίζει 40 ευρώ το άτομο, ποσό απαγορευτικό για το πορτοφόλι ενός ντόπιου. Τόσα περίπου παίρνουν και οι νεαρές κυρίες για μια «μαγική» νύχτα σε ένα στέκι κονσομασιόν. Στον δεύτερο όροφο του «Σούζαν Γουόνγκ» οι κοурτινες κλείνουν επιδεικτικά. Αλλά πίσω στο πάρκο Μπεϊκά τίποτε δεν μπορεί να διαταράξει τη γαλήνη

Ανδροκρατούμενη (κυριολεκτικά) κοινωνία

ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ, ανήλικα αγόρια όπως ο Γουάνγκ Ταν Λι, 16 χρόνων, χτίζουν Ξενοδοχεία πέντε αστέρων για μερικά γεν (δεξιά) και από την άλλη, νεαροί ακροβάτες εκπαιδεύονται για τις τελετές έναρξης και λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων (αριστερά). Η μοίρα τους είναι κοινή. Στο Πεκίνο γεννιούνται καθημερινά 117 αγόρια έναντι 100 κοριτσιών, ενώ στις χαμηλού βιοτικού επιπέδου αγροτικές περιοχές το χάσμα αυτό είναι ακόμη μεγαλύτερο, 135 αγόρια έναντι 100 κοριτσιών. Πού πηγαίνουν τα κορίτσια; Πώς ελέγχουν οι Κινέζοι το φύλο του παιδιού τους; Με ένα υπερηχογράφημα. Στον «Economist» διαβάσαμε ότι, σύμφωνα με ένα σενάριο, ενδέχεται οι άνδρες αυτοί στο μέλλον να χρησιμοποιηθούν σαν... στρατιωτικά όπλα, αποκτώντας έτσι ένα εθνικό κίνητρο για τις – κατά τα άλλα – άσκοπες ζωές τους

Χτίζοντας μια πόλη-όνειρο

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ. Φρουροί φυλάσσουν τα ολυμπιακά έργα από το βλέμμα περιεργών περαστικών (επάνω). Οι 25.000 εργάτες του «Πεκίνου 2008» δεν είναι παρά εσωτερικοί μετανάστες οι οποίοι κατοικούν είτε στα περίχωρα και μεταφέρονται το Επμέρωμα με ειδικά λεωφορεία, είτε σε κοντέινερς δίπλα στα εργοτάξια. Μία από τις γιγαντοαφίσες στο Ολυμπιακό Χωριό αναγράφει με θρασύτητα. «*Η ποιότητα της δουλειάς είναι πιο σημαντική και από την ίδια τη ζωή*». Αν εξαιρέσει κανείς την ταμπέλα αυτή που τόσο διακριτικά εξαφανίζεται όταν καταφθάνουν Ξένοι δημοσιογράφοι, και τα ημερομίσθια αυτών των ανθρώπων – από τα χαμηλότερα στον κόσμο –, το Πεκίνο ευελπιστεί να μεταμορφωθεί σε πόλη του ονείρου. Μπροστά σε ένα τέτοιο όνειρο ακόμη και οι «ανέγγιχτοι» (κάστα άστεγων Κινέζων χωρίς ταυτότητα και πιστοποιητικό γεννήσεως) τείνουν να εξαφανιστούν. Είχαμε την ευκαιρία να δούμε έναν από τους τελευταίους (αριστερά)

Σε ποιον θεό να πιστέψουν;

ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ως και οι βουδιστές μοναχοί κάνουν τουρισμό στο Πεκίνο (δεξιά). Το πέρασμα από την επανάσταση του Μάο στην επανάσταση των Starbucks και της Coca Cola επιζητεί έναν θεό (κάτω). Το 2003, 58.000 διαδηλωτές, από εργάτες ως χρηματιστές, διαμαρτυρήθηκαν την πλατεία Τιεν-αν-μεν για τη διαφθορά, τους χαμηλούς μισθούς και την έλλειψη ελευθερίας. Και όταν 10.000 οπαδοί της σέκτας των Φάλουν Γκονγκ παρήλασαν έξω από τα κεντρικά κυβερνητικά κτίρια, η κυβέρνηση ξεκίνησε μια εκστρατεία αφανισμού τους. 3.000 άνθρωποι καταδικάστηκαν σε ένα χρόνο μόνο(!) για πολιτικά και θρησκευτικά αδικήματα

Το Πεκίνο έγινε πρωτεύουσα μετά την κυριαρχία των Μογγόλων. Το ιστορικό κέντρο περιλαμβάνει την Εξωτερική και την Εσωτερική Πόλη όπου βρίσκεται η άλλοτε Απαγορευμένη Πόλη, τόπος κατοικίας της αυτοκρατορικής οικογένειας